

"בריא ושלם": במקלט תל-אביבי יצר רוני חגי' עבודה המשרה תחושת קלסטרופוביה מענגת

המיצב המצוין "בריא ושלם" של רוני חגי', המוצג בגלריה רו ארט בתל אביב, כולל כמה יצירות שנראה שהעבודה עליהן הופסקה באחת, כמו בצלה של קטסטרופה

קריאת זן שמור 12

מתוך המיצב "בריא ושלם" של רוני חגי', בגלריה רו ארט בתל אביב. צילום: לנה נומון

המיצב "בריא ושלם" של רוני חגי' הולם היטב את מידותיה של גלריה רו ארט בתל אביב שבו הוא מוצג. העצמים הגדולים והסאונד שמרכיבים אותו יוצרים תדר רם וברור, שעוטף את הצופה אך משאיר לו מרחב תמרון בין הרבדים השונים של העבודה המצוינת הזאת. לפי הטקסט המלווה, עמל חגי' על התערוכה במקלט תל-אביבי, ממנו נאלץ להתפנות תכופות בגלל מצבי החירום המוכרחים מעת לעת במדינה, ואכן פעולות בידוד, הפרדה והתבצרות ניכרות כבר במבט חטוף.

הדבר הראשון שתובע את תשומת הלב עם הכניסה לתערוכה הוא בוודאי גושי החומר הסינתטי הגדולים המסודרים לאורך אחד מהקירות. כבר במראה הסדרתי למחצה של הבלוקים האלה, שנראים כמו נתחים של חומר בידוד שעיבודם הופסק באמצע, יש משהו שמעלה אוטומטית את סף הדריכות ונראה כאילו הוא תוצאתה של תקלה, או קריסה של תהליך תעשייתי שנקטע באיבו. בו בזמן הם עובדים מצוין גם מבחינה

רועי אלטר

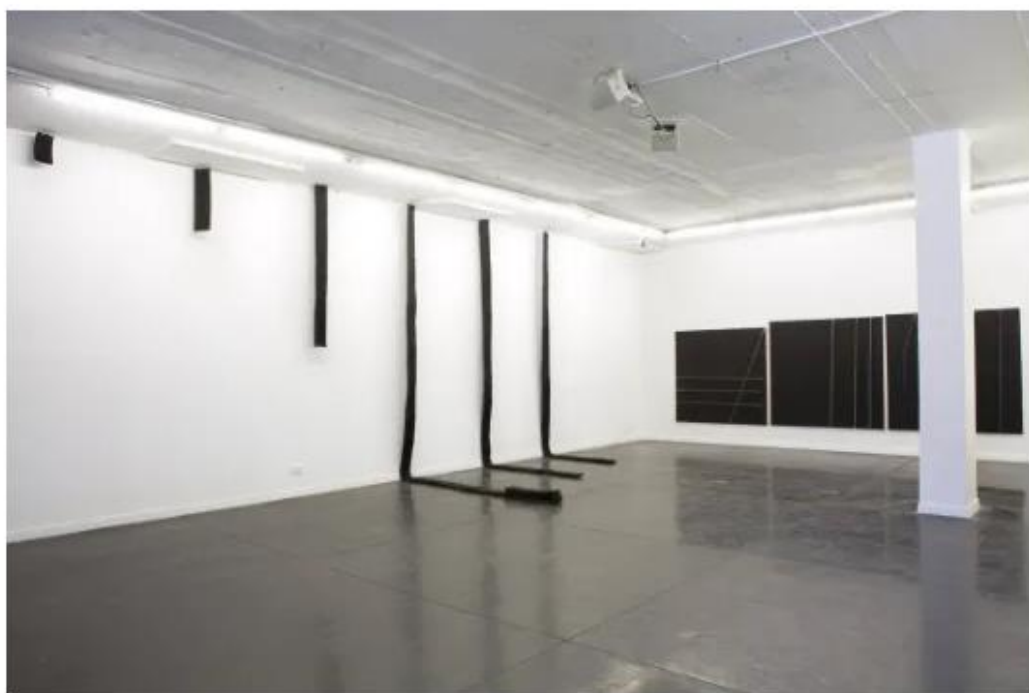
התראות במייל

פורסם ב-15.05.19

פיסולית ומזכירים במנח שלהם את עבודות השומן והשרף של האמן הגרמני יוזף בויס, שעסק גם הוא, בין היתר, בהישרדות והתגוננות.

בזמן שצעדתי לאורך שורת הגושים הבחנתי במישהו משתופף ביניהם. התברר שזהו חג'י' עצמו המנגן בלייב את הפסקול שמתלווה לתערוכה, דבר שמצליח להעצים את תחושת הקלסטרופוביה החירומית אך המענגת שהיא מציעה. יש בפסקול שהוא יצר משהו שנותן להתרחשות הוויזואלית מגע "פולחני" כמו שמצוין בטקסט התערוכה, שמעצים את ההתכתבות עם בויז כמו גם את החוויה עצמה.

על קיר נוסף תלויות שלוש עבודות שניתן להגדירן כנעות בין דו ממד לתלת ממד, ובין המופשט לפיגורטיבי. הן גם מציגות לצופה דימוי שמצליח להפעיל את הדמיון למרות המינימליות הסגפנית שלו, והן גם פשוט מה שהן — לוחות עץ ומוטות ברזל המחוברים אליהן, המצליחים לעורר מחשבות על התגוננות מחד ועל כליאה מאידך, ובכל מקרה על צוק העתים. הגריד המאוזן־אנכי שחוזר כמוטיב מופיע גם בסידור מוטות הברזל שבעבודות, שהופך אותן לייצוג של מכשול, אבל גם למשהו שבשעת משבר אפשר ליצור איתו בריקדה בניסיון למנוע לינץ' מזדמן.

מתוך המיצב "בריא ושלם" של רוני חג'י'. בין משהו סדור למשהו פוסט־חבלתי צילום: לנה גומן

על קיר נוסף מוצבים כמה עצמים שנראים במבט ראשון כמו צמיגים שנפרשו לאורכו, ובמבט שני מזכירים שוב חומר בידוד, הפעם מהסוג הלא בריא שניתן למצוא בכל מיני חללי הפקר אורבניים. גם כאן שורה אמביוולנטיות על ההצבה, הנעה בין משהו סדור למשהו פוסט־חבלתי, ומפעילה את בלוטת הספקולציה של הצופה. אורכי הרצועות שונים זה מזה, והתלייה די פרוביזורית, מה ששוב מעלה באופן תת־סיפי מחשבה על

תקלה או קטסטרופה. או שהם נפגעו, נקרעו, נפרעו, או שהעבודה עליהם הופסקה באחת.

בנוסף לאלה מציג חג'ג' שני ציורים גיאומטריים הנעים בין המופשט לפיגורטיבי. נדרש לי כמה ימים להבין מה האסוציאציה שהם עוררו בי. מבחינה טכנית הם עובדים היטב עם שאר התערוכה בזכות השפה הציורית שנקט האמן – קווית, נוקשה, ועם זאת בהירה ונרטיבית, ובזה מהווים פיתוח יפה ומקורי של ההפשטה הגיאומטרית שאפשר לזהות בשאר העבודות. בהתחלה נזכרתי בגרניקה של פיקאסו, בעיקר בזכות ההקשר הקטסטרופי שמעוררים זיכרונות מהמקלט, אבל מאוחר יותר הבנתי שבהמשך למקלט, לחלודה ולאבק המזיק הם מזכירים לי את אחד מאותם תבליטי אבן שמפוזרים ברחבי הארץ, על קירות בתי ספר ומרכזיות של בזק, שהיו פופולריים לפני כמה עשרות שנים. כמעט תמיד יש בהם משהו עגום, מאובק, מודרני-של-פעם, ובעיקר מגויס. באחת מהעבודות האלה התערב חג'ג' עם דף עיתון ורשת מגולגלת צבעוניים, נגיעה יפה על רקע התחושה הכבדה והמנוכרת שמעוררים החומרים מהם עשויה התערוכה.

הכוח הגדול של "בריא ושלם", מעבר לבחירה אמנותית זו או אחרת, טמון בריבוי הרבדים שמתקיימים בה, אשר תומכים ומשלימים זה את זה; הצורני, החומרי, הסמנטי, הגופני, הפרפורמטיבי, אם למנות רק כמה, יוצרים יחד תדר ברור, ערב וצורמני בעת ובעונה אחת. "בריא ושלם" אינה תערוכה "יפה", ונראה שהתבוננות היא כלל לא הדבר העיקרי שהיא מזמנת. נדמה שכדאי להפעיל עוד יכולות חישה כדי להיכנס לתוכה, ולתת לה להדהד במלוא עוצמתה.

מתוך המיצב "בריא ושלם" של רוני חג'ג', בגלריה רו ארט בתל אביב. צילום: לנה טמון

רוני חג'ג' – "בריא ושלם". אוצרת: לאה אביר. גלריה רו ארט, שביל המרץ 3
תל אביב. שעות פתיחה: א', ג', ד' ה' 12:00-18:00, ו'-ש' 11:00-14:00.
התערוכה תינעל ב-1.6